

[Oluf Johansen.]

kan vist godt hævdes, at man lidt for tidligt bøjede af for denne magt. En overflytning af sukkersaftproduktionen fra B-produktion til A-produktion og en nedsættelse af forrentningen af særkontoen til 3½ pct. anser jeg dog for en håndgribelig forbedring. Selvom man ikke sådan rigtig syntes om mit partis modstand, vil man dog næppe afvise det opnåede som forbedringer i samfundsmæssig henseende.

Sukkersaftproduktionen, der i krigens år og i efterkrigsårene stadig har betydet overordentlig meget, har været et stort spørgsmål under alle forhandlingerne. 20 mill. kr., en betydelig sum, er væsentlig indtjent ved denne produktion. Nu lægges denne rigt ydende produktion ind under den egentlige sukkerproduktion med dens fast afstukne rammer med hensyn til overskudsudbytte og -fordeling. Det havde vel ikke været ubilligt, om fabrikkerne for at opnå de fordele, den 10-årige koncession betyder for dem, havde ydet en del af de krigsskabte fortjenester til sukkerfonden til billigførelse af et vigtigt næringsmiddel og til nedbringelse af denne fonds store underskud. Jeg kan ikke se rettere, end at mit partis repræsentant i sukkerudvalget, det ærede medlem af folketinget hr. Svend Jørgensen, havde ret i sit krav om, at fabrikkerne udover det opnåede i 10 år burde forrente 4 mill. kr. af den nævnte særkonto med 4½ pct. til prisreguleringsfonden. Det var 180 000 kr. årlig i 10 år. En sådan imødekommen fra fabrikernes side havde været udtryk for et samfundssind, de havde haft ære af at udvise, men pengeinteresser skubber ofte andre begreber til side, således også her, og fabrikkerne kunne vel også notere nogen politisk støtte, vistnok ikke blot fra de konservative, men også fra venstre, og derfor undrer de betragtninger mig, som det ærede medlem hr. H. C. Andersen fremførte om, at man ikke opnåede alt, hvad man ville, men at han alligevel var glad over det sidst opnåede resultat.

Den nye ordning er det stædet, der skal danne grundlaget for det liv, som sætter sit præg på produktions- og arbejdsforholdene i landsdelene omkring vore sukkerfabrikker. Denne ordning er skabt under unormale forhold, det må erkendes. Formentlig vil sukkersaftproduktionen mindskes og helt ophøre, men jeg kan ikke se rettere end, at hvis det sker og man opretholder det nuværende eller måske får et større sukkerforbrug i Danmark, så vil det være muligt at skabe en større normalproduktion for at dække dette forbrug, og den dag kommer vel

også, da sukkerrationeringen ophører — alle husmødres fagre drøm.

Hvorvidt den nuværende eksport vil kunne holde, er også et fremtidsspørgsmål. At rationaliseringen vil få sin betydning er givet. Såvel fabrikkerne som dyrkerne har grund til at vente sig meget heraf. Sol og vind må her deles efter retfærdighedens mål. Hvad den nye ordning giver, er afhængigt først og fremmest af roesaftproduktionen og den fortsatte produktions størrelse, men på grundlag af indeværende år er det ikke ubetydelige summer, der kan være tale om.

Jeg skal på mit partis vegne give ordningen vor tilslutning og anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Chr. Nielsen: I sin udførlige fremsættelse gav ministeren også en redegørelse for nogle af de modsætninger, der har bestået mellem mit parti og de øvrige partier i folketinget overfor dette stykke lovgivningsarbejde. Jeg kan derfor i nøje overensstemmelse med de foregående ærede ordførere indskrænke mig til blot at gøre nogle få bemærkninger om lovforslaget.

En af de modsætninger, som ministeren påpegede, var, at mit parti hævdede, at tidspunktet nu er og tidligere har været inde til, at man effektivt stiller nationaliseringsproblemet op i den rigtige belysning. I de bemærkninger, ministeren kaldte økonomiske og politiske betragtninger, fastslog ministeren, synes jeg, til punkt og prikke alle de forhold, der taler for, at en nationalisering på dette så samfundsvigtige område ville være det eneste fornuftige og rigtige. Mit parti hævder, at det forholder sig sådan, som ministeren her til indledning gav udtryk for. Ministeren sagde videre, at mit partis ordfører i folketinget har erkendt, at der ikke er nogen praktisk mulighed for i dag at få gennemført et nationaliseringsforslag, og derigennem i nogen grad har indrømmet — sådan forstod jeg på ministeren, at han mente, det skulle udlægges —, at tanken i øjeblikket ikke er aktuel. Dette er ikke en helt korrekt udlægning, og jeg synes også, at de bemærkninger, ministeren fremsatte i folketinget netop som svar på mit partis ordførers udtalelser, viser, at der var god grund til, at socialdemokratiet indtog en anden holdning overfor spørgsmålet om nationalisering. Med formandens tilladelse skal jeg citere et kort stykke af det svar, ministeren gav mit partis ordfører i folketinget — det står sp. 2332; her siger ministeren:

„Det ærede medlem syntes indirekte at give mig ret i, at et nationaliseringsforslag ikke i øjeblikket kan gennemføres her på